

Jablanov škrlup

Venturia inaequalis (Cooke) G.
Winter

UVOD

Jablanov škrlup je najpomembnejša bolezen jablan. Bolezen glavno škodo povzroča na listih in plodovih, okužuje pa tudi druge zelene dele dreves. Škrlup se pri nas v nasadih pojavlja vsako leto, več težav pa povzroča predvsem v letih s hladnejšo in vlažno pomladjo. Okužbe listov povzročajo propadanje listnega tkiva. Posledice močnih okužb se lahko v zmanjšani rasti in pridelku odražajo še v naslednjih letih. Okužbe na plodovih povzročajo iznakaženost in slabšo kakovost ter skladiščni sposobnosti plodov.

BOLEZENSKA ZNAMENJA

Spomladi se lahko že kmalu po brstenju na mladih lističih pojavijo manjše pege olivno zelene barve brez izrazitejšega roba, ki so običajno najbolj vidne na zgornji strani listov. Pegе se sčasoma večajo do končnega premera okrog 1 cm in postajajo žametno sive barve ter se med seboj združujejo. Kasneje so v času sekundarnih okužb pegе na starejših listih temno zelene do rjave barve, z izrazitejšim robom. Pegе so manjše a pogosto številčnejše, kar povzroča rumenenje ter predčasno odpadanje listov.

Škrlup okužuje plodove v vseh razvojnih stadijih. Možnost okužbe plodov ostaja vse do obiranja. Jeseni so znamenja poznih okužb s škrlupom na plodovih manj izrazita in se kažejo šele kasneje v skladišču.

PREVENTIVNI UKREPI

Intenzivnost varstva pred jablanovim škrlupom je odvisna od vremenskih razmer, sortnega izbora in načina gojenja jablan. Zadrževanje vlage na listih povečuje možnost okužb, zato je potrebno z rezjo in ustreznim gnojenjem uravnavati bujnost rasti ter s tem skrbeti za zračnosti krošnje. Osnovni preventivni ukrep za zmanjševanje infekcijskega potenciala glive je odstranjevanje okuženega listja v nasadu po obiranju, s čimer je zmanjšana možnost prezimitve glive in oblikovanje zimskih trosišč v naslednjem letu. K pospešitvi razgradnje listov pripomore mulčenje odpadlega listja in škropljenje z 2-4 % raztopino uree v času odpadanja listov.

KEMIČNO VARSTVO

Strategija varstva jablan pred jablanovim škrlupom je zmanjševanje možnosti primarnih okužb, ki temelji na preventivni rabi fungicidov. Letno je v povprečju potrebno izvesti 7 do 15 škropljenj s fungicidi, odvisno od vremenskih razmer. Čas začetka rednih škropljenj je odvisen od temperature in količine padavin v spomladanskem času in ga na podlagi rednih opazovanj ter agrometeoroloških spremenljivk napove javna služba zdravstvenega varstva rastlin. Na splošno se varstvo pred škrlupom prične z uporabo bakrovih pripravkov že v času brstenja. Za naslednja škropljenja se uporablja fungicide z dotikalnim delovanjem, nanos pa je potrebno izvesti pred napovedanimi padavinami. Varstvu pred škrlupom velja posebno pozornost nameniti predvsem ob koncu cvetenja, ko je običajno nevarnost primarnih okužb največja. Takrat se lahko v kombinaciji s kontaktnimi fungicidi uporabi tudi sistemične pripravke, ki imajo izraženo daljše kurativno delovanje. Zaradi te lastnosti je sistemične pripravke smiselno uporabiti predvsem v obdobju napovedanih večdnevni padavin ali v primeru, ko je zaradi dežja pravočasen nanos fungicidov onemogočen. Presledke med posameznimi škropljenji je potrebno prilagoditi količini padavin in hitrosti prirasta novih poganjkov. V primeru, da pade več kot 30 mm padavin velja, da je fungicidna obloga sprana in je potrebno škropljenje ponoviti najkasneje pred naslednjimi napovedanimi padavinami. Zaradi preprečevanja pojava t.i. poznega škrlupa in skladiščnih bolezni je potrebno ustrezno varstvo ob upoštevanju korenčnih dob pripravkov izvajati vse do obiranja.

